

AKVARISTIKA

mořská

Jiří Patoka

patoka@af.czu.cz

ÚVOD

Aristotéles ve 4. stol. př. n. l. – chov mořských živočichů za účelem pozorování

Zařízení mořské nádrže a její provoz je výrazně dražší než u nádrže sladkovodní

Nové informace, technický pokrok, snižování cen a částečně i mortality živočichů

snižování nákladů

mořské nádrže jsou dostupnější

KOMERČNÍ MOŘSKÁ AKVARISTIKA

- Celosvětově ročně 1 mld. USD
- Největší odbyt: USA, Japonsko, EU
- Většina živočichů pochází z odchytu v okolí Indonésie, Filipín, Keni a Havajských ostrovů
- 2000 druhů ryb, 650 druhů bezobratlých
- Mortalita – citlivé jsou hlavně ryby a paryby (až 98 jedinců ze 100 uhynie do jednoho roku po odchycení)
 - relativně odolní jsou bezobratlí (hvězdice, koráli, sasanky)

NÁKUP

- velkoobchody a specializované prodejny

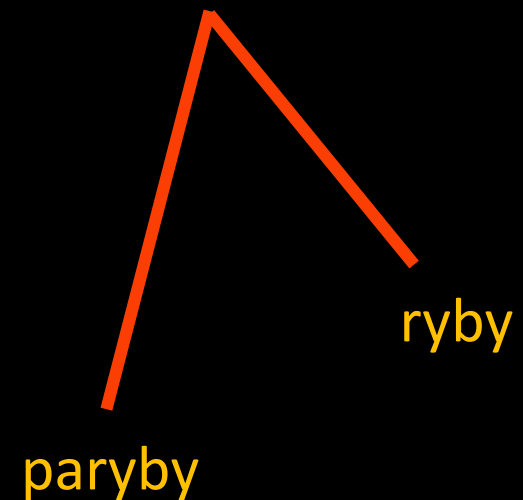

SKUPINY CHOVANÝCH MOŘSKÝCH ŽIVOČICHŮ

Bezobratlí

Obratlovci

BEZOBRATLÍ

HOUBOVCI

- významní filtrátoři, kteří z vody odstraní mnoho mikroorganismů a organických částic
- špatně snášejí transport
- potrava pro pomcovité ryby

KORÁLI

- dělí se na kožnaté, pumpující a tvrdé
- žijí většinou v koloniích v mutualistickém svazku s řasami

SASANKY

- podobně jako koráli i některé sasanky žijí v mutualistickém svazku s řasami a potřebují dostatek světla
- ramena mají vybavena žahavými buňkami, pomocí kterých se brání a loví menší živočichy
- některé druhy jsou schopné ulovit i větší rybu
- mohou žít v mutualistickém svazku s poustevníčkem, klaunem, krabem, krevetou...

MNOHOŠTĚTINATCI

- do akvária se nejčastěji dostanou spolu s korály a kameny
- přisedlí mnohoštětinatci si tvoří rourky a živí se drobným planktonem (např. rournatci)
- volně pohyblivé druhy jsou většinou dravé, a proto jsou v akváriích nežádoucí (např. afroditky)

rounatec ozdobný (*Spirobranchus giganteus*)

PLŽI

- aktivně se pohybující měkkýši s ulitou nebo bez ní
- požírají především řasy, uhynulé živočichy a detrit
- někteří jsou draví a případně i jedovatí

Trochus histrio

Tectus fenestratus

Turbo brunneus

MLŽI

- v mořských akváriích se nejčastěji chovají zástupci rodu zéva (*Tridacna*), což jsou typičtí filtrátoři drobných organických partikulí
- zévy jsou vlákniny přichyceny k substrátu a otevírají se směrem ke světlu, jelikož uvnitř jejich lastur rostou mutualistické řasy

loděnka

HLAVONOŽCI

- ve větších nádržích je možné chovat chobotnice, loděnky a sépie
- jsou to draví živočichové živící se především rybami, kraby a dalšími korýši
- velice inteligentní živočichové
- dospělí hlavonožci jsou jako jediní bezobratlí chráněni zákonem na ochranu zvířat proti týrání
- komunikace pomocí barvoměny

chobotnice

sépie

OSTNOKOŽCI

- v akváriích se chovají především hvězdice, ježovky a sumýši
- některé druhy jsou dravé a v noci loví plže, mlže, sasanky a poškozují korály
- nenároční na prostor, odolní vůči stresu

sumýš

hvězdice

ježovka

DESETINOZÍ KORÝŠI

- aktivně se pohybující a často atraktivně zbarvení živočichové
- nejoblíbenější jsou mírumilovné čistící krevety, které zbavují ryby parazitů a zbytků staré kůže
- bezproblémový je i chov menších poustevníčků
- z větších druhů desetinohých korýšů lze chovat langusty a listorožce
- chov humrů a většiny krabů je problematický, protože se jedná o teritoriální korýše, kteří navíc poškozují korály a loví ostatní živočichy

Ústonožci – strašek (nepatří mezi desetinohé korýše)

čistící kreveta

humr

poustevníček

langusta

OBRATLOVCI

PARYBY

- v akváriích se chovají především menší druhy žraloků včetně máček, rejnoci a některé chiméry
- převážně dravci
- větší jedinci mohou být chováni jen ve velkoobjemových nádržích
- někteří rejnoci jsou na ocase vybaveni jedovým trnem

chiméra

máčka

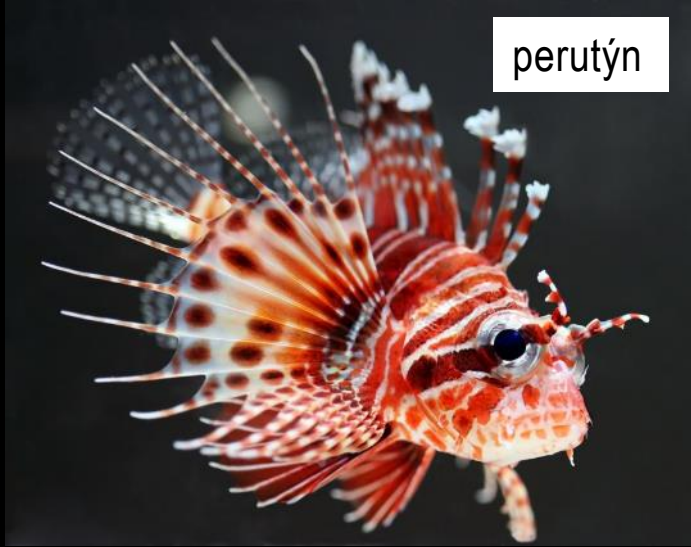
RYBY

- jednotlivé druhy ryb mají různé životní strategie a nároky
- chovatel musí přesně znát biologii, etologii a ekologii druhů, které si chce pořídit
- nejoblíbenější - ryby obývající korálové útesy a jejich okolí

pruhatec

perutýn

klaun

ropušnice

kanic

klunatka

bradáč

parmovec

bodlok

pomec

sapín

králíčkovec

zobec

vřeténka

bičonoš

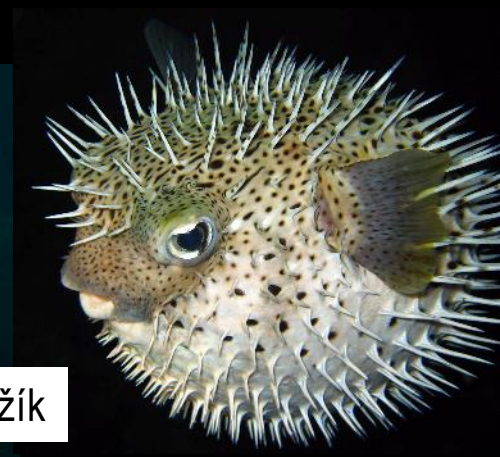
havýš

ostenec

ježík

odranec

jehla

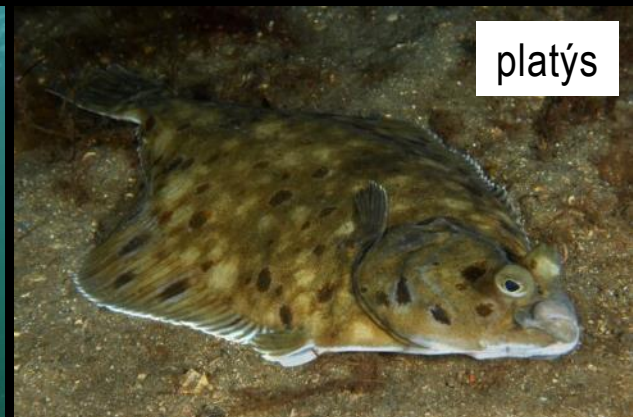
mořský
koník

řasovník

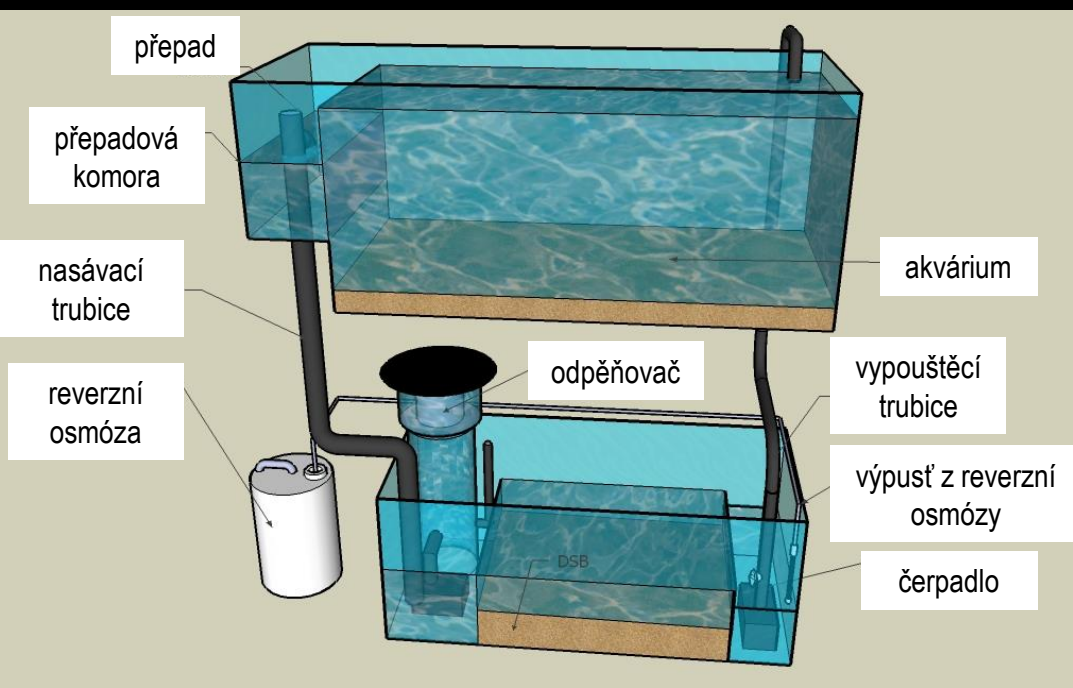

platýs

ZAŘÍZENÍ CHOVNÉ NÁDRŽE

- založení **časově i finančně náročnější** než u sladkovodního akvária
- nádrže skleněné nebo z tvrzeného plastu
- relativně stabilní prostředí v nádržích o objemu >200 l
- důležité je technické vybavení, správný substrát a kameny...
- firmy specializující se na zakládání mořských akvárií

ÚDRŽBA

- údržba **jednodušší** než u sladkovodní nádrže (stabilnější prostředí)
- voda o správné salinitě a minerálním složení
- osvětlení - koráli
- filtr napojen přes navrtané dno nebo boční stěnu – možnost propojení nádrží – větší objem vody, chov/pěstování druhů, které by v jedné nádrži nemohly být

KRMENÍ

- **Nepřekrmovat!**

- podle nároku jednotlivých druhů
- frekvence – několikrát za den (dravci jednou za několik dní)
- množství – jen tolik, kolik zkonzumují chovaní živočichové do dvou minut
- „živé roztoky“ (vířníci) – pro korály a mladé ryby
- ampule – pro korály, bakterie...
- herbivorní ryby, plži a ježovky – řasy, hlávkový salát, špenát, ptačinec

TRANSPORT A PŮVOD MOŘSKÝCH ŽIVOČICHŮ

- naprostá většina z odchyty (Indonésie, Filipíny, Havajské ostrovy, Keňa)
- letecký transport – stres – rychlost je rozhodující
- karanténa se často nedodrжуje – živočichové na objednávku jsou ihned předáni koncovým zákazníkům

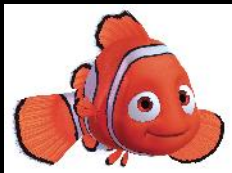
POZITIVNÍ VÝZNAM MOŘSKÉ AKVARISTIKY

- estetický
- ekonomický
- výchovný a vzdělávací
- popularizační

NEGATIVNÍ DOPADY MOŘSKÉ AKVARISTIKY

- Nadměrný lov?
 - ročně vyloveno z moře > 40 mil. živočichů
 - 95 % mořských živočichů z odchyty
 - destrukce korálových útesů (živé kameny)
- Mortalita – na jednu živou rybu v akváriu připadá cca devět mrtvých

Po pěti letech od premiéry filmu Hledá se Nemo poklesla v důsledku poptávky a intenzivního lovu populace klaunů na některých lokalitách až o 75 %

- Biologické invaze – perutýn ohnivý !

NEGATIVNÍ DOPADY MOŘSKÉ AKVARISTIKY

- Korálové kameny – destrukce unikátních ekosystémů

Jakarta, Indonésie, 2017

JEDOVATÍ ŽIVOČICHOVÉ

- sasanky
- perutýni
- ropušnice
- odranci
- ježíci
- rejnoci
- chobotnice
- plži
- medúzy

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

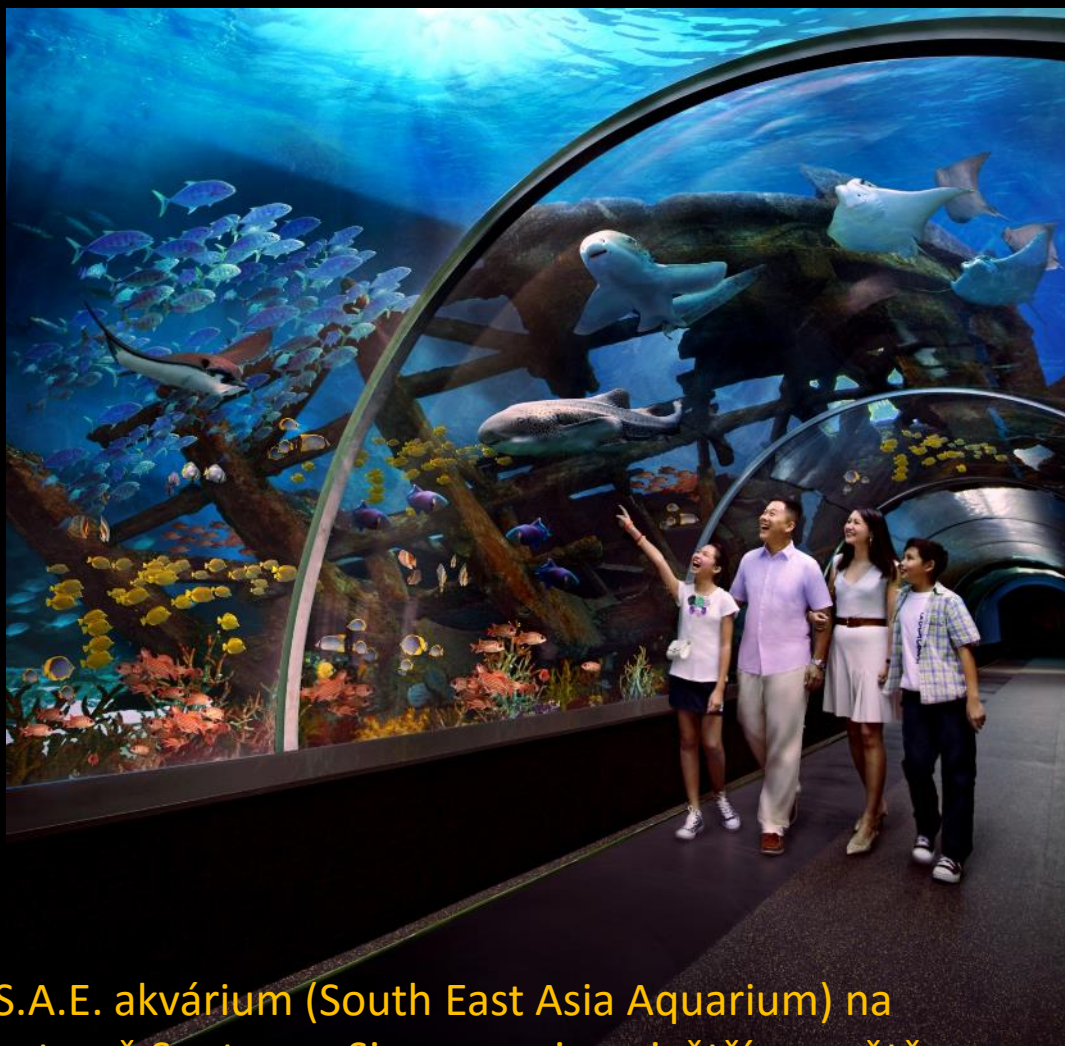
PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

PŘÍKLADY MOŘSKÝCH NÁDRŽÍ

S.A.E. akvárium (South East Asia Aquarium) na ostrově Sentosa v Singapuru je největší na světě

DĚKUJI ZA POZORNOST